

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Asia: Liikenne- ja viestintäministeriön kuulemistilaisuus ”Markkinat ja osaaminen”-osakokonaisuudesta/Liikennepoliittisen selonteon valmistelu 15.11.2011

Pyydettyinä näkemyksenä ministeriön lähetekirjeessä kohdassa kolme esitettyihin kysymyksiin Luotsiliitto-Lotsförbundet ry esittää seuraavaa:

Luotsausta yhteiskunnan turvallisuusjärjestelmänä ei tule kehittää vapaan elinkeinon eikä kaupallisuuden suuntaan. Se että kustannukset pyritään perimään palvelun käyttäjiltä, on kokonaan eri asia. Luotsaus ei ole sellaista toimintaa, jota juurikaan voitaisiin markkinoinnin keinoin lisätä. Luotsaus on aina riippuvainen meriliikenteen määrästä. Tämä huomioon ottaen valtion on turvattava valmius pätevän ja riittävän luotsauspalvelujen saantiin sen ohella, että Suomen valtion eri osia on palveltava tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Lisäksi on turvattava valmius erilaisten poikkeusolojen varalta. Tämän vuoksi luotsauksen tulee olla valtiolle kuuluva tehtävä.

Arvioitaessa luotsaukseen liittyviä säännöksiä ja kehitys- sekä muutostarpeita, lähtökohtana on pidettävä Suomen erikoisolosuhteita kuten poikkeuksellisen vaikeat rannikkovedet sekä sääolosuhteet/talvi/jää. Luotsauksen kannalta EU-lähtöinen säännösjärjestelmä ei ole oikea; EU- ja muu kansainvälinen sääntely on otettava huomioon Suomen olosuhteisiin sopivalla tavalla.

Markkinoiden ei tule säädellä luotsauksen turvallisuustasoa, vaan se tulee jatkossakin määrittää yhteiskunnan taholta huomioon ottaen Suomen alueiden tasapuolinen turvaaminen ja toiminta poikkeusoloissa. Valtion tulee edelleen luotsauspakolla ylläpitää ja edistää voimassa olevan luotsauslain tavoitteita.

Suurimpana haasteena tällä hetkellä nähdään riittävän ammattitaitoisen luotsikunnan säilyminen ja turvaaminen. Nykyisen järjestelmän varjopuolena on osakeyhtiömuotoiseen luotsauslaitosjärjestelmään liittyvä voitontavoittelu, jossa lyhytnäköisillä ja pelkästään vuotuisen tulokseen perustuvalla arvioinnilla voidaan luotsien lukumäärää vähentää. Menettely samalla suoraan vaikuttaa turvallisuustason heikentymiseen (ylityöllistetyt luotsit) sekä ettei muita velvoitteita (poikkeusolot jne.) voida välttämättä edes tyydyttävästi hoitaa. Toiminnan kehittäminen edelleen vapaan elinkeinotoiminnan suuntaan sisältäisi vielä voimakkaammin nämä samat haittatekijät. Vaarana olisi, että nykyinen luotsilaitos häviäisi kokonaan. Nykyisessä

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

Perämiehenkatu 7 A 1 (Styrmansgatan 7 A 1
PL 102, 00151 Helsinki) PB 102, 00151 Helsingfors
Puh: + 358 40 739 9939 Tel: + 358 40 739 9939

office@luotsiliitto.fi
www.luotsiliitto.fi

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

tilanteessa haittana nähdään myös palvelujentarjoajayhtiön muun organisaation tarpeeton paisuttaminen ja juuri luotsien kustannuksella.

Nykyistä tilannetta olisi ohjattava päällekkäisjärjestelmien purkamisen suuntaan, mahdollisesti siirtämällä luotsaus VTS laitoksen yhteyteen, joka turvallisuusjärjestelmä tällä hetkellä on rinnakkainen, kuitenkin eri tasolla toimiva. Lisäksi olisi ehkä tutkittava muitakin vaihtoehtoja, joista julkisuuteen on tuotu mm. veljeskunta-ajatus. Tällaisia järjestelmiä on käytössä useassa Euroopan maassa. Voisi myös tutkia, voisiko osan nykyisen palvelujentarjoajayhtiön toiminnasta, esim. kuljetukset, kilpailuttaa.

Valtion luotsien nykyistä koulutus- ja pätevyysvaatimusjärjestelmää voidaan pitää melko hyvänä. Jo perusedellytyksenä on merikapteeninkirja, minkä lisäksi käytännössä edellytetään myös kokemusta merenkulussa. Varsinainen luotsikoulutus tapahtuu paikallisilla luotsiasemilla ja aluksilla itse luotsattavalla väylällä kokeneen luotsin mukana. Tätä oppilasaikaa voidaan pitää riittävänä. Tätä koulutusvaihetta ei voida korvata millään muulla opetuksella, ei edes simulaattorikoulutuksella, jota tulisi käyttää vain muun koulutuksen tukena. Koulutuksen kannalta on erityisesti havaittava, että juuri **valtion** luotsi on paikallisen vesialueen erikoistuntija. Jatkuva ajantasainen tieto ja alueen erikoiskysymysten hallinta on perinteisesti katsottu voivan tapahtua vain **luotsiasemakohtaisesti**, jolloin myös (jatkuvasti) muuttuvat olosuhteet voidaan hallita. Koulutus tapahtuu sen vuoksi juuri perinteisen luotsiaseman alueella olevilla luotsattavilla väylillä. Koulutusjärjestelmän osalta liitto ei näe tarvetta muutoksiin tai uusiin koulutusmuotoihin.

Sen sijaan, jos halutaan edelleen lisätä poikkeuksia luotsauspakosta esim. linjaluotsauskirjojen avulla, olisi huolehdittava siitä, sellaisen ohjauskirjan saamisen edellytykset ovat riittävät ja etteivät yhteiskunnan edut tätä kautta heikkene.

11.11.2011.

Luotsiliitto-Lotsförbundet ry

Antti Rautava

Puheenjohtaja

LUOTSILIITTO – LOTSFÖRBUNDET RY

Perämiehenkatu 7 A 1 (Styrmansgatan 7 A 1
PL 102, 00151 Helsinki) PB 102, 00151 Helsingfors
Puh: + 358 40 739 9939 Tel: + 358 40 739 9939

office@luotsiliitto.fi
www.luotsiliitto.fi